

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Vicarij Præfactorum prætorio instituti à Constantino. Vices gerunt Præfactorum; sed vice sacra judicant. Vicarij instituti in unaquaque Imperij Diœcesi. Alij sunt qui vicem Præsidis obtinent in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

dando, tutores constituendo, & manumissionibus apud se factis.

D. & C. de offic. Adif.

VII. Itaque falluntur viri docti qui inter privatas personas hos Legatos referunt, eosque inter Assessores numerant. Etenim Assessores erant Juris studiosi, quos magistratus sibi ut consiliorum participes adfiscabant. Itaque quamvis jus non dicerent, nec pronuntiarent, ab eorum tamen sententia vix magistratus recedebant; ut colligitur ex Augustino, cum verba facit de Alipio assessorum exercente. Elegans est locus Iosephi, dum comparationem instituit Iudaeorum cum Romanis in legum patriarum peritia. Illos enim de suis legibus citius responsuros asserit quam de nomine proprio; hos autem ignorantiam suam profiteri, cum Praesides provinciarum Assessores sibi assumant, qui peritiam legum in judiciis praestent. Ceterum privati erant omnino, adeo ut absente magistratu nec causas audire nec libellis subscribere possent. Attamen ex instituto Alexandri Severi, salaria illis constituta sunt: *Assessoribus salaria instituit; quamvis saepe dixerit eos esse promovendos qui per se Republicam administrare possent, non per Assessores.* Quod exemplo Pescennij decretum est. Hic enim, teste Spartiano, *addidit Consiliariis salaria, ne eos gravarent quibus adsidebant, dicens iudicem nec debere dare nec accipere.* Annonas quoque Assessores et publico praestari solitas testatur Theodosius. Ne autem immensis sumptibus premeretur ararium, unico tantum Assessorum annona e publico constituta sunt; quemadmodum docuit Iustinianus in Novella de mandatis Principum; ubi Praesidibus praecipit ut virum gravem & manibus castum adhibeant consiliis suis, qui contentus sit iis quae a fisco praestantur, quaeque ab iis amoveri possit, si quid contra spem illorum egerit. Quare non erat cur viri docti sibi persuaderent Legatos in Assessorum numerum referendos, Assessoresque vocari in Novellis xxx. & c. i. i. Etenim licet unicus Assessor tribuatur a Iustiniano Proconsulibus Cappadociae & Palaestinae a se recens institutis, cuiusque salarium praestari jubeatur e publico, hoc dictum e forma quam erga ceteros omnes provinciarum rectores observatam vidimus, quibus unicuique Assessorum sibi socium adfiscere permittitur. Quare ut apud ceteros magistratus Assessor ille pro Legato sumi non potest, qui solis Proconsulibus dabatur olim a Senatu; ita quoque cum de Proconsulibus illis novis Cappadociae & Palaestinae agitur, Assessorum pro Consiliario, non autem pro Legato, accipere par est. Unde recte Iulianus *παιδευτος* (ita enim dicitur in dictis No-

Aug. l. 6. Conf. c. 10. Iosephus l. 1. contra Apionem.

Kampid. in Alex.

I. un. C. De ann. & C. adm. nistr.

Nov. 6. de mandatis Principum c. 6.

vellis) *Consiliarium* utrobique vertit.

VIII. Quemadmodum provinciae assignatae populo, per Proconsules administrabantur; ita provinciae quas Augustus Principum cura retinuerat, per Legatos Caesaris. quae alia erat species Legatorum distincta a Legatis Proconsulum. quamvis etiam Legati Caesaris suos quoque secundarios Legatos haberent ex instituto Augusti, teste Dione. In eas autem provincias quae consularia erant vel praetoriae mittebantur ex parte Caesaris Legati, qui *Consulares* dicti, vel *Legati pro Praetore*. Strabo eas vocat *καρπελοστασις* *ὑπαρχικὴς* & *καρπελοστασις* *πραιτωρικὴς*. Passim occurrunt in veterum monumentis *Consulares*: qui trahendi ad Legatos Caesaris & provinciarum rectores, quibus jure consulari provinciae administrandae concessa erant, et si nunquam gessissent consularum; quemadmodum supra monuimus id usurpatum in Proconsulibus qui jure consulari provinciis populi erant praefecti. Minutis provinciis rectores praeficiebantur ex equestri ordine, Praesidum nomine, vel Procuratorum. Unde fluxit illa distinctio provinciarum in proconsulares, legatorias, & praesidiales, quae aliquoties occurrit in scriptoribus historiae augustae. Ceterum, ut inquit Macer, *Praesidis nomen generale est; eoque & Proconsules & Legati Caesaris, & omnes provincias regentes, licet Senatores sint, Praesides appellantur.* Post Constantini aetatem imminuta sunt pleraque magistratum nomina & officia, omnem harum rerum curam ad se trahente Principe. Mitto de Legatis exercituum, legionum, & cohortium verba facere, quia nihil ad institutum nostrum conferre possunt.

IX. Novum genus magistratum emerit ex Constantini institutione, scilicet Vicarij Praefectorum praetorio; de quibus hic pauca dicenda, quae illustrandis aliquot hujus Dissertationis articulis usui futura erunt. Quatuor Praefectis, quibus orbem Romanum ferè partitus Constantinus, aliquos Vicarios adjecit, qui non jurisdictione mandata a Praefectis, sed a Principe sibi data, in judiciis reddendis uterentur. Ne tamen de dignitate Praefectorum praetorio detrahi videretur, vires Praefectorum agere dicuntur Vicarij, unde illis nomen, & apud Ausonium praefectarum titulo secundo provincias tenere, & in Codice Vicariam agere praefecturam, & praefecturæ praetorianae trahere portionem. Fascibus & securi ornati erant, & vice sacra judicabant. Vetus Poeta de Valerio Proculo: *Ter vice qui sacra discinxit iurgia iudex.* Vicariorum autem certus erat numerus, qui a Principe missi, in Dioecesium sibi assignatis, id est, in tractu multas provincias com-

Iulianus de off. proe. No. 1.

Strabo l. 1.

L. 1. E. ind. praetoria.

l. 1. 1. 1.

l. 1. 1. 1.

plectente, jus dicebant. Omnes illi Vicarij, tum in Notitia utriusque Imperij, tum in legibus Codicis referuntur. In imperio Orientis erant tres Vicarij, Asianæ, Ponticæ, & Thracicæ Dioceseon; quibus additus est Vicarius Macedoniæ, post recisam ab Occidente illam partem Illyrici. In Occidente erant septem Vicarij, Urbis, Italiae, Illyrici, Africae, sub Praefecto praetorio Italiae; Vicarius septem provinciarum in Gallia, Vicarius Hispaniarum, & Vicarius Britanniarum, sub Praefecto praetorio Galliarum.

Alia est ratio eorum qui vicem alicujus Praefidis obtinent in provincia. Illi enim à Legatis Proconsulum differunt, & à Vicariis Praefectorum praetorio; & ad tempus provinciam administrandam obtinent, mandato Principis speciali, puta Praefide defuncto, vel aliam ob causam. Vnde fit ut nonnunquam Procurator Caesaris, Praefidis vice fungatur; ut contigit Pilato in Syria. Eiautem qui vicem alicujus judicis obtinet permittuntur omnia quae judici cujus locum tuetur; ut docet Cujacius in Tit. Cod. de officio ejus qui vicem alicujus judicis obtinet.

X. Restat ultima Legatorum species, quae jure gentium apud omnes populos consecrata est; de quibus unica lege in toto Iuris corpore agitur. Legati hujus generis dicuntur, qui à Principe delecti negotia publica cum exteris gentibus ad eas missi disceptant; vel, ut Belitarius eos descripsit apud Procopium, si quid à conterminis gentibus desideratur, id postulatam iis mittitur per Legatos. Ij pro re tractandae magnitudine nunc illustriores, nunc vero inferioris gradus mittebantur. Quod usurpari solitum ab Imperatoribus Constantinopolitanis, & à Regibus Persarum, observavit Menander in Eclogis. De Legatis istis copiosam & eruditissimam Dissertationem edidit V. C. Carolus Paschalius; à quo peti possunt quaecunque ad materiam illam pertinent.

C A P V T II.

Synopsis.

I Diverse Legatorum species in Ecclesia. Indicitur breviter in quo componi possint Legati Ecclesiae cum Legatis Imperij.

II. Legati à synodis provinciarum missi ad Romanam sedem, vel ad Principem, collati cum Legatis provincialibus. Ejus generis Legati missi à Cypriano ad Cornelium Papam, pro gerendo negotio imposita, absque ulla jurisdictione. Legatio non ab similibus missa à Synodo Carthaginiensi ad Anastasium Pontificem, & ad Episcopum Mediolanensem, pro venia Synodi Capuanae, de baptizatis à Donatistis. Ad Mediolanensem Episcopum Legati directi, sed praecipue ad Romanum.

III. Missi quoque à Synodo Carthaginiensi Legati ad Principes, una cum literis. Quid sit libera legatio in illo Concilio. Differt ab ea cujus meminit Cicero & Vlpianus. Haec titulo tenus & ad dignitatem data; illa vero, quae nullis mandatis est adstricta, similis procuratori libere.

IV. Ab Orientis Ecclesiis directi quoque Legati ad Romanam sedem, scilicet à Synodo Antiochena, & Alexandrina, in causa Athanasij, & à Concilio Lampsaceno. Infinitum est ejusmodi legationes recensere.

V. Romani quoque Pontifices mittebant aliquando hujus generis Legatos, ut Julius ad Orientales; quibus ministerium nudum injunctum erat, nulla vero jurisdictione. Ad hanc speciem pertinet legatio Faustini ad Concilium Carthaginiense. Nulla jurisdictione illi mandata; sed impositum ministerium de capitibus aliquot tractandi.

VI. Magno honore excepti Faustinus ejusque socij ab Africanis. Non poterant sententiam dicere in synodo Africana jure proprio, quia peregrini, nec jure delegationis. Quid permitteretur peregrino Episcopo. Confessus in Ecclesia ante Presbyteros. Et facultas offerendi: qua concessa à Concilio Arelatensi. Olim peregrinis Eucharistia tantum missa domum; deinde inductum ab Aniceto ut porrigeretur illis in Ecclesia. Explicatus ea de re, nova interpretatione, Irenaei locus.

VII. Faustinus illiusque socij, ex beneficio Africanorum, in synodum admissi, sententiam quoque dixerunt. Tertius locus illis datus, quia negotiorum tantum procuratores erant, nulla jurisdictione instructi.

VIII. Refelluntur Novatores, qui ex hoc Concilio Metropolitanis Legatis omnibus Romanis anteponebatur censent.

I. **I**N Ecclesia locum quoque habent legationes diversi generis. Quidam enim Legati mittuntur ad negotiorum publicorum prosecutionem, qui Legatis provincialibus respondent. Quidam instructi sunt jurisdictione quadam quae illis mandatur, qui aliquo pacto componi possunt cum Legatis Proconsulum. Quibusdam plena jurisdictione in provincias vacantes conceditur, qui aliqua ex parte Legatos Caesaris & Consulares referunt. Quidam suae jurisdictioni ordinariae in aliquot provincias adjunctam habent vicariam apostolicae sedis auctoritatem, quos, ratione Dioceseos quam administrant, conferre licet cum Vicariis Praefectorum praetorio. Legatis autem à sede apostolica missis sanctitas illa, quae Legatis Principum debetur ex jure gentium, à Christianis Principibus conservari debet. Vnde patet quantam lucem dicendis foenerari possimus ex iis quae capite primo adnotata sunt.

II. Ac primò quidem Legati qui à synodis provinciarum ad Romanam sedem vel ad Principes mittebantur olim, nullo jure alio censeferi poterant quam illo quod in Legatis provincialibus obtinebat, adeo ut nulla jurisdictione data, sola illis gerendi negotij quod mandatum erat sollicitudo immineret. Hujus generis erant Episcopi Calidonius &